

**Výročná správa mesta Svidník
ku riadnej a konsolidovanej účtovnej závierke za
rok 2020**

OBSAH

Identifikačné údaje mesta	3
Samospráva mesta	4
• Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
• Mesto Svidník pri výkone samosprávy	6
• Technické služby mesta Svidník	7
• Letisko	8
• Sociálny podnik mesta Svidník	9
Základná charakteristika konsolidovaného celku	9
• Geografické údaje	9
• Demografické údaje	10
• Ekonomické údaje	11
• Symboly mesta	13
• História mesta	14
• Pamiatky	17
• Čestní občania mesta	20
Plnenie funkcií mesta	21
• Výchova a vzdelávanie	21
• Zdravotníctvo	22
• Sociálne zabezpečenie	22
• Kultúra a šport	25
• Cestovný ruch	28
• Hospodárstvo	29
Informácie o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva	31
Informácie o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok	32
• Riadna účtovná závierka	32
• Konsolidovaná účtovná závierka	32
Hospodársky výsledok za rok 2020	33
• Prehľad nákladov a výnosov za materskú jednotku	33
• Prehľad nákladov a výnosov za konsolidovaný celok	34
Ostatné dôležité informácie	35
• Prijaté granty a transfery	35
• Poskytnuté dotácie	35
• Významné investičné akcie v roku 2020	37
• Predpokladaný budúci vývoj činnosti	37
• Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	37

Identifikačné údaje mesta

Názov: Mesto Svidník
Sídlo: Sovietskych hrdinov 200/33, 089 01 Svidník
IČO: 00331023

Štatutárny orgán mesta: Mgr. Marcela Ivančová
Telefón: 054 48 63 602
Mail: primatorka@svidnik.sk
Webová stránka: www.svidnik.sk

Mesto Svidník

Mesto Svidník je okresným mestom, ktoré leží v severnej časti Nízkych Beskyd a má v súčasnosti približne 10 600 obyvateľov. Svidník je administratívnym, hospodárskym, kultúrnym, rekreačným a športovým centrom regiónu. Má významnú polohu na ceste Vyšný Komárnik - Barwinek (najväčší priechod zo Slovenskej republiky do Poľska), má tiež strategické umiestnenie na ceste Via Carpatia. S mestom Svidník sa historicky spájajú obe svetové vojny, ktoré mali veľký vplyv na vývoj územia. V kultúrnej oblasti sa môže pýšiť dvoma múzeami: Vojenským historickým múzeom a SNM - Múzeum ukrajinskej kultúry Svidník, ku ktorému patrí aj Skanzen - expozícia v prírode a Galéria Dezidera Millyho. V meste sídli aj Štátny okresný archív s cennými fondmi a dokumentmi z obdobia 1918-1990.

V meste sú tri základné školy v pôsobnosti mesta, jedna, ktorej zriaďovateľom je PSK, Cirkevná základná škola sv. Juraja, Špeciálna Základná škola internátna, Súkromná špeciálna základná škola a DSS Náš dom n.o. a Základná umelecká škola. V meste je päť stredných škôl. Svidník má dva gréckokatolícke chrámy. Je to Chrám Božej múdrosti, ktorý je spojený s pôvodným Chrámom sv. Paraskyevy a Chrám narodenia presvätej Bohorodičky. Tiež sa tu nachádza pravoslávny Chrám sv. Trojice a rímskokatolícky Kostol Božieho srdca Ježišovho.

Mesto sa neustále snaží o prínos pre občanov formou rekonštrukcií, opráv, či nových stavebných projektov. Pomocou čerpania eurofondov sa podarilo v meste zdigitalizovať kino a kompletne sa zrekonštruovali priestory Domu kultúry. Mesto Svidník bolo úspešné v projektoch na obnovu centra mesta, obnovu ľadovej plochy, spustila sa prevádzka zberného dvora a kompostárne, postavili sa tri bytovky nižšieho štandardu na Festivalovej ulici a jedna bytovka s 33 nájomnými bytmi na sídlisku Dukla.

SAMOSPRÁVA MESTA

Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Primátorka mesta:
Mgr. Marcela Ivančová

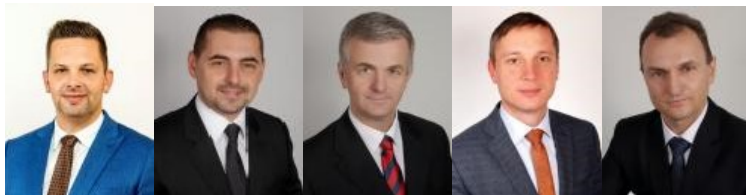
Zástupca primátorky mesta : JUDr. PhDr. Michal Goriščák, PhD

Hlavný kontrolór mesta: Ing. Ivan Sagan

Mestské zastupiteľstvo: 15 členný zastupiteľský zbor mesta je zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách.

Mestská rada: poradný orgán primátora mesta, iniciatívny, výkonný a kontrolný orgán mestského zastupiteľstva – 5 členov.

Komisie MsZ: poradnými orgánmi mestského zastupiteľstva je 6 stálych komisií:

- Komisia finančná, správy majetku a podnikateľskej činnosti,
- Komisia výstavby, územného rozvoja, dopravy a životného prostredia,
- Komisia pre vzdelávanie, kultúru, šport a mládež,
- Komisia sociálna, zdravotná a bytová,
- Komisia na ochranu verejného poriadku a šetrenie sťažností,
- Komisia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu.

Postavenie Komisií Mestského zastupiteľstva vo Svidníku upravuje hlavne:

- a) § 15 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- b) článok 13 Štatútu mesta Svidník v znení neskorších zmien,
- c) článok 7 zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších zmien.

Mestský úrad: zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora mesta ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom.

Konsolidovaný celok tvoria tieto dcérske účtovné jednotky:

Rozpočtové organizácie	IČO	Štatutár / Riaditeľ
ZŠ Ul. Komenského	36158411	PaedDr. Helena Lacová
ZŠ Ul. 8. mája	36158429	Mgr. Jarmila Petnučová
ZŠ Ul. Karpatská	35509082	Mgr. Marián Vítko, poverený
Základná umelecká škola	36158291	Mgr. Marcel Prokop DiS. Art
Centrum voľného času	42236444	Mgr. Jozef Dirga
MŠ Ľudovíta Štúra	42236410	Viera Haľková
MŠ Ul. 8. Mája	42236428	Mgr. Ľuboslava Binderová
MŠ Ul. Generála Svobodu	42236436	Anna Kurečková

Príspevková organizácia	IČO	Štatutár / Riaditeľ
Technické služby mesta Svidník	31301347	Mgr. Lukáš Dubec

Obchodná spoločnosť založená mestom Svidník

Sociálny podnik mesta Svidník, s.r.o.	53257731	Mgr. Marcela Ivančová
Ekoservis (v konkurze)	36517089	Ing. Barnabáš Berta

Mesto Svidník pri výkone samosprávy

- vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom mesta a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným mestu do užívania
- zostavuje a schvaľuje rozpočet mesta a záverečný účet mesta
- rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu
- usmerňuje ekonomickú činnosť v meste a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území mesta
- vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v meste
- vytvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon
- zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecných cintorínov, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností mesta
- zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v meste, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump
- utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov mesta, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport
- plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa a utvára podmienky na zásobovanie mesta, určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská
- obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciu dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života mesta, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v meste
- vykonáva vlastnú investičnú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov mesta a rozvoja mesta
- zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové právnické osoby
- organizuje hlasovanie obyvateľov mesta o dôležitých otázkach života a rozvoja mesta
- zabezpečuje verejný poriadok v meste, nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané, alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste
- zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov a dbá o zachovanie prírodných hodnôt
- plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu- vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách
- vedie mestskú kroniku.

Strategické ciele mesta podľa PRM mesta Svidník na roky 2016-2022 sú:

- Ochrana životného prostredia, tvorba krajiny, zlepšenie environmentálnych aspektov a dobudovania technickej infraštruktúry za účelom zlepšenia kvality života obyvateľov mesta i jeho návštevníkov.
- Zlepšenie kvality bývania, občianskej vybavenosti, ľudských zdrojov, kultúrnych a športových podmienok a sociálnej súdržnosti obyvateľov mesta.
- Zlepšenie konkurencieschopnosti lokálnej ekonomiky, tvorby a udržateľnosti pracovných miest a podnikateľských činností, podpora rozvoja cestovného ruchu a efektívnej verejnej správy v záujme zvýšenia kvality života v meste

Technické služby mesta Svidník

Zber a zvoz komunálneho odpadu je jednou z hlavných činností podniku. Nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území mesta Svidník upravuje Všeobecné záväzné nariadenie mesta Svidník č. 8/2019 s účinnosťou od 1. 1. 2020. Komunálne odpady sú odpady z domácností, ktoré vznikajú na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobného charakteru vznikajúce pri činnosti právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov.

Služby TSMS

- Odpadové hospodárstvo
- Služby v oblasti zelene
- Verejné osvetlenie
- Údržba miestnych komunikácií
- Správa športových ihrísk

Vízie v odpadovom hospodárstve

Samosprávy zohrávajú v oblasti odpadového hospodárstva veľkú úlohu. Je dôležité, aby samospráva vnímala odpadové hospodárstvo ako jednu z kľúčových a strategických oblastí pre rozvoj regiónu.

Jednou z hlavných činností TSMS je zber a zvoz komunálneho odpadu. Nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území mesta Svidník upravuje Všeobecné záväzné nariadenie mesta Svidník č. 8/2019 s účinnosťou od 1. 1. 2020. Komunálne odpady sú odpady z domácností, ktoré vznikajú na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobného charakteru vznikajúce pri činnosti právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov.

Mesto Svidník svoju pozornosť upriamilo na zefektívnenie odpadového hospodárstva. Je to problém, ktorý sa dotýka všetkých občanov mesta ako aj podnikateľov. Od toho koľko odpadu sa vyprodukuje a koľko vytriedi závisí aj poplatok za odpad. Preto v meste Svidník je kladený dôraz na separáciu všetkých zložiek odpadu.

K rodinným domom sú určené 110 l KUKA nádoby s vývozom 1x týždenne na TKO. V súčasnosti TS vyvážajú odpad z cca 595 ks takýchto nádob. Zber triedených zložiek komunálneho odpadu je zabezpečený prostredníctvom vrecového zberu.

K bytovým domom sú určené 1100 l kontajnery s vývozom 2x týždenne. V súčasnosti Technické služby realizujú vývoz 423 takýchto kontajnerov. Prostredníctvom 1100 l nádob je zabezpečený aj zber triedených zložiek komunálneho odpadu. Na papier je to 97 nádob, na sklo 67 nádob a na plasty, kovy a VKM 87 nádob. Od v ďalšom roku na kontajnerové stojiská pribudnú aj nádoby na kuchynský odpad v počte 100 ks. Na väčšie stojiská v objeme 240 l a na tie menšie 120 l.

Občania mesta pozitívne vnímajú kroky na efektívne fungovanie odpadového hospodárstva, o čom svedčia aj štatistiky, ktoré ukazujú na zlepšenie oproti minulému obdobiu.

Zberný dvor

Správne triedenie, teda separovanie odpadov okrem iného zabezpečuje čistejšie životné prostredie, šetrí prírodné zdroje surovín a energie, redukuje množstvo odpadu na skládkach. Na zbernom dvore vo Svidníku prechádza odpad zo žltých, modrých a zelených kontajnerov ďalším dotriedňovaním.

S cieľom znížiť záťaž na životné prostredie, majú občania mesta možnosť bezplatne odovzdať separovaný odpad priamo na Zbernom dvore.

Kompostáreň

Práca kompostárne predstavuje aj realizáciu nasledovných činností:

- príjem, evidencia a zhromažďovanie vybraných druhov BRO
- úprava a spracovanie zhromaždeného odpadu (drvenie, miešanie a úprava pre dosiahnutie optimálnych vlastností vstupnej suroviny pre kompostovanie, fermentácia v aeróbnom fermentore EWA)
- samotné kompostovanie a súvisiaca manipulácia – sledovanie priebehu kompostovania, následné úpravy – prekopávanie a zvlhčovanie
- spracovanie kompostu po ukončení procesu – preosiatie, zistenie kvality a konečná úprava dočasnú uskladnenie, odovzdanie na odber

Letisko

Už od roku 1992 sú Technické služby mesta Svidník prevádzkovateľom a správcom svidníckeho letiska. V úzkej spolupráci s jediným aktívnym užívateľom "Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník".

Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník zastrešuje prevádzkovateľov lietadiel a leteckých športových zariadení pôsobiach na našom letisku. Na letisku tiež v spolupráci s Aeroklubom pôsobí letecká škola JetAge-ATO, ktorá tu vykonáva letecké výcviky od tých základných, až po úroveň obchodného pilota.

Letisko v skratke:

- nadmorská výška je 354 m.n.m
- vzletová a pristávacia dráha má rozmery 1200x30m
- odbavovacia plocha má rozmery 300x15

Služby a podujatia na letisku

Na letisku má verejnosť možnosť vyskúšať si let lietadlom alebo motorovým rogalom formou zážitkových letov. Záujemcovia o letecký výcvik majú možnosť získať svoj pilotný preukaz v miestnej leteckej škole, prípadne ďalej rozvíjať svoje skúsenosti rozširovaním svojich kvalifikácií. Letisko slúži aj ako priestor pre organizáciu niektorých kultúrnych a športových udalostí ako je Drakiáda, Majstrovstvá Slovenska v leteckej navigácii, Majstrovstvá sveta

v raketovom modelárstve a iné. Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník tiež pravidelne organizuje na letisku Svidník rôzne akcie pre fanúšikov lietania ako je Deň otvorených dverí letiska, Memoriál Roba Tuptu, Tandemové zoskoky parašutistov nad Svidníkom.

Futbalový štadión

Futbalový štadión sa nachádza na Festivalovej ulici. Hlavná činnosť futbalového štadióna je zameraná hlavne na správu a zabezpečovanie podmienok pre tréningovú a zápasovú činnosť, ako aj na prevádzku a údržbu celého areálu. V areáli futbalového štadióna sa nachádzajú aj šatne pre hráčov, sociálne zariadenie, kuchynka, spoločenská miestnosť pre futbalistov a sklad. Trávnatá plocha je zavlažovaná zavlažovacím systémom a jej údržba je vykonávaná za pomoci traktorovej kosačky Kubota a Starjet.

Sociálny podnik mesta Svidník

Mesto Svidník je výnimočné svojou históriou, kultúrnym dedičstvom a prírodnými krásami. Región však charakterizuje aj vysoká miera nezamestnanosti, slabá priemyselná výroba a s tým spojený odchod mladých ľudí z regiónu za prácou inde.

Sociálne podnikanie predstavuje oblasť ekonomických aktivít, pre ktoré je charakteristické prepájanie ekonomických a sociálnych cieľov. Mesto Svidník zriadilo sociálny podnik 29. augusta 2020. Cieľom bude poskytnúť pracovnú skúsenosť a nadobudnutie pracovných zručností cieľovým skupinám so zhoršenou zamestnanosťou a zlepšiť tak ich spôsobilosť uplatniť sa na otvorenom trhu práce. Sociálne podniky vytvárajú stabilné a ekonomicky udržateľné pracovné príležitosti, ktoré sú v počiatočnej etape podporované z verejných zdrojov, avšak len dočasne, pričom sa predpokladá, že po určitom čase budú tieto podniky a ich zamestnanci spôsobili fungovať zo svojich vlastných, predovšetkým podnikateľských zdrojov.

Právna forma sociálneho podniku v meste Svidník je spoločnosť s ručením obmedzeným s dôrazom na ekonomickú udržateľnosť. Jeho prioritou sú verejno – prospešné práce. V rámci svojej náplne by sa mal zaoberať na základe dohôd čistením urbárskych lesov, prípravou a následným predajom dreva hlavne sociálne odkázaným obyvateľom bytových domov nižšieho štandardu na Ul. Festivalovej vo Svidníku, lisovaním briekiet, čistením brehov vodných tokov, úpravou verejných priestranstiev, stavebnými prácami, záhradníckymi prácami, šitím pracovných odevov, opravou odevov, službami pre seniorov a pod..

Základná charakteristika konsolidovaného celku

Mesto Svidník je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Mesto Svidník je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou mesta Svidník pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Geografické údaje

Okres Svidník má rozlohu 549,78 km². Nachádza sa v severovýchodnej časti Slovenska, v Prešovskom kraji, kde sa rozprestiera na území Nízkyh Beskýd s 2 celkami Ondavskou a Laboreckou vrchovinou, ktoré podmieňujú rozmanitosť prírodných podmienok a svojimi vlastnosťami determinujú využitie a rozvoj regiónu. Jeho územie je pretiahnuté v smere sever – juh, pričom severná časť územia je niekoľkonásobne širšia ako južná. Severnú hranicu okresu Svidník tvorí štátna hranica s Poľskom. Susedí s

okresmi Prešov, Vranov nad Topľou, Bardejov a Stropkov. Svidnícky okres má významný prírodný potenciál.

Povrch katastra je mierne zvlnená pahorkatina, iba v západnej a východnej časti mierne členitá. Tvoria ho flyšové vrstvy (pieskovce, ílovce), štvrtohorné náplavy (štrky, piesky) a svahové hlíny. Má nivné, oglejené a hnedé lesné pôdy. Stredná časť chotára je odlesnená, súvislý les s prevahou buka, hrabu a brezy je v severnej časti, na nivách sú nesúvislé lužné lesy. V Ondave powyše sútoku s Lodomirkou žije vydra riečna, v lesoch jariabok. Priemerná ročná teplota je 7°C, ročný úhrn zrážok 700 – 800 mm

Susedné mestá a obce: Najbližšie položené mestá sú Giraltovce, Bardejov, Prešov, Hanušovce, Medzilaborce a Stropkov.

Susediace obce sú Nižný Orlík, Ladomírová, Stročín, Jurkova Vofa, Mestisko, Hrabovčik, Kapišová a Nižná Jedľová.

Celková rozloha mesta: 20,2 km²

Nadmorská výška: 230 m n/m

Demografické údaje

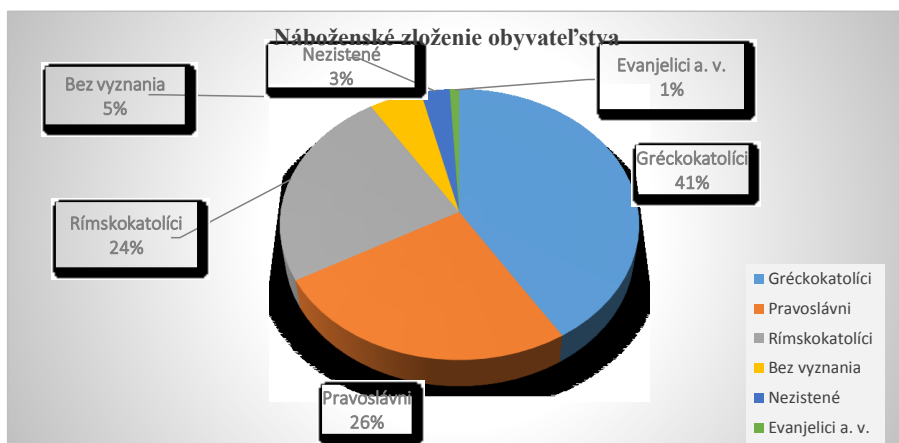
Počet obyvateľov k 31. decembru 2020: 10 606 obyvateľov

Národnostné zloženie obyvateľstva

- Slováci – 56,61 %
- Rusíni – 29,80 %
- Rómovia – 3,57 %
- Ukrajinci – 1,12 %
- Maďari – 0,10 %
- Poliaci - 0,06 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského zloženia:

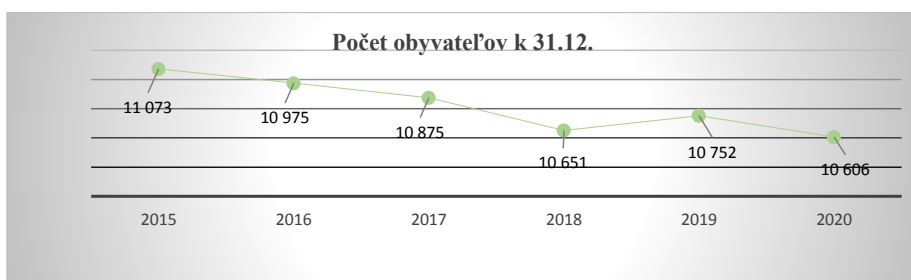
- Gréckokatolíci 41,10 %
- Pravoslávni 25,82 %
- Rímskokatolíci 24,13 %
- Bez vyznania 5,17 %
- Nezistené 2,85%
- Evanjelici a. v. 0,93 %

Vývoj počtu obyvateľov:

Počet obyvateľov mesta k 31.12.2020

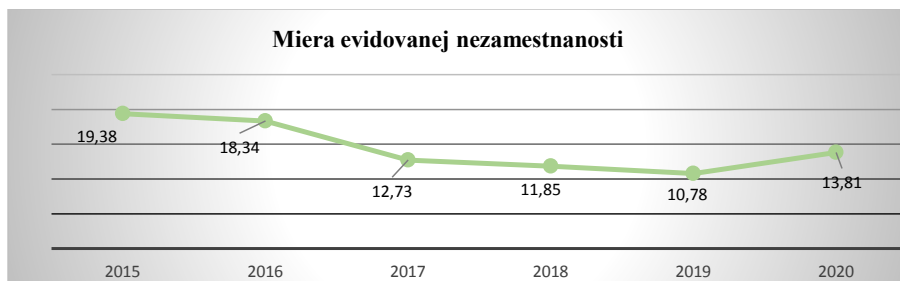
2015	2016	2017	2018	2019	2020
11 073	10 975	10 875	10 651	10 752	10 606

Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v okrese k 31.12.2020 bola 13,81 %.

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
19,38 %	18,34 %	12,73 %	11,85 %	10,78 %	13,81 %

Tohtoročný vyšší počet nezamestnaných bol ovplyvnený pandemickou situáciou. Nariadením vlády boli pozatvárané prevádzky, čo v mnohých prípadoch prispelo k ukončeniu pracovných pomerov.

Z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí obyvatelia Svidníckeho okresu často odchádzajú za prácou do iných regiónov, alebo do zahraničia najmä Česka, Rakúska, Nemecka a ďalších krajín Európy.

Hlavným problémom je dopravná dostupnosť celom okrese Svidník, preto je pre mesto jednou z hlavných priorít vybudovanie rýchlostnej cesty R4, ktorá má spojiť Prešov zo Svidníkom, ale aj Maďarsko, Slovensko a Poľsko. Dôležitým faktorom nezamestnanosti v meste je skutočnosť, že mesto nemá k dispozícii pozemky pre potencionálnych investorov. V ďalšom období sa uvažuje s realizáciou malého priemyselného parku. Jej vybudovanie by bolo zásadným impulzom pre okres Svidník, ale aj mesto Svidník a hlavne pre podnikateľské subjekty, ktoré by mohli na území mesta realizovať svoje podnikateľské zámery.

Symbole mesta

Erb mesta : *"V červenom štíte strieborná silueta duklianskeho pamätníka."*

Historický symbol Svidníka podľa bližšie nedatovanej predlohy tvoril z pažite vyrastajúci strom, po stranách ktorého stáli dva kone. Svidník sa stal mestom v roku 1964 a pri príležitosti desiateho výročia tejto udalosti bol schválený novotvar erbu pozostávajúci zo štvrtého štítu. V jeho prvom a štvrtom červenom poli bola silueta duklianskeho pamätníka a dva stromy. Druhé a tretie pole bolo modré, bez figúry. Takého riešenie erbu nebolo v súlade so zvyklosťami domácej mestskej heraldickej tvorby, preto mesto roku 1984 pristúpilo k jeho heraldickej úprave. Z erbu sa vypustili nefunkčné modré polia i motív stromov a hlavnou erbovou figúrou zostal motív duklianskeho pamätníka, ktorý i keď nestojí na území mesta, je s ním tesne spätý. Autormi erbu sú Jozef Leško a Ladislav Čisárik. Mesto prijalo svoj erb 27. februára 1987.

Vlajka mesta : Mestská vlajka pozostáva z dvoch pozdĺžnych bielo-červených a červeno-bielych pruhov. V hornom pruhu pri žrdi je biely a dolnom pruhu červený štvorec. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať mesta : Mestskú pečať tvorí mestský erb s kruhopisom „MESTO SVIDNÍK“. Mestská pečať sa používa pri slávnostných príležitostiach napr. udelenie čestného občianstva mesta, na pečatenie významných listín a dokumentov a pod. Mestskú pečať uschováva primátor mesta

História mesta

Posledná tretina 13. storočia a prvá polovica 14. storočia boli veľmi rušné v zmene vlastníckych pomerov aj na území neskoršieho Svidníka. Prvá písomná správa týkajúca sa priamo Svidníka je v listine Jágerskej kapituly z 28. júna 1355, kde je Svidník zapísaný ako "Scyuidnyk".

Túto písomnú zmienku o Svidníku ako prvú bez pochybností považujú aj historici P. Fatkoš, B. Varsík a J. Beňko. Svidník vznikol ako nová dedina na základe nemeckého dedinského práva 10-20 rokov pred rokom 1355 na majetku panstva Stročín (predtým Stročín patril k panstvu Smilno). V listinách z r. 1269 a r. 1317 sa Svidník nespomína. Najstaršia - prvá písomná zmienka o Svidníku je teda z 28. júna 1355.

Svidník sa ďalej spomína v roku 1357. Vtedy v spore Mikuláša, syna Lórandu, sa v pôvodnom rozsiahlom chotári Stročina spomínajú ďalšie stredoveké dediny - Svidník, Orlík, Dubová a ďalšia dedina obývaná rusínskym obyvateľstvom, ktorá bola povrchovým archeologickým výskumom situovaná v chotári obce Jurková Voľa ako Rusinec (Oroszfaľu). Svidník z roku 1370 zo stročinského panstva pripadol Petrovi Cudarovi, čo bolo potvrdené i kráľom Ľudovítom I. aj r. 1379. Cudarovci ho neskôr pripojili k makovickému hradnému panstvu. Odvtedy až do zániku feudalizmu v polovici 19. storočia Svidník patril panstvu Makovica so sídlom na Zborovskom zámku.

Sútok, ústie Lodomirky s Ondavou geograficky a hydrologicky podmienili, že pôvodný Svidník vznikol ako spomínané dve dediny – Nižný Svidník a Vyšný Svidník. Dvaja šoltýsi tu priviedli pôvodných, vtedy nových obyvateľov do dvoch dedín, ktorí užívali zákupné právo. Na začiatku 15. storočia tu už existovali dve sídliská. V roku 1414 a 1416 sa uvádzajú ako "Possessiones... Zuydnegh et alteram Zuydnegh". Nové obyvateľstvo bolo drvivou väčšinou rusínskej národnosti a východného cirkevného obradu. Bola tu už aj farnosť. Prvá písomná zmienka o fare s farárom, zrejme dedičným je v Štátnom okresnom archíve v Bardejove, vo fonde Magistrát mesta Bardejova, sign. 2039. Uvádza sa ako Bagyko de Svidník a bagko /teda skomolene báťuško, báťko, ako vtedy, ba aj dodnes nazývali pravoslávnych farárov, popov/. Údaj je z roku 1478. Ak už vtedy /pravdepodobne v Nižnom Svidníku/ existovala fara, znamená, že rusínske obyvateľstvo sa tu usadilo natrvalo a možno konštatovať, že to bolo pôvodné, autochtónne, prvotné obyvateľstvo v obidvoch Svidníkoch, hoci nemožno vylúčiť aj postupné osídľovanie sa aj iného obyvateľstva /slovenského, poľského/ v tomto pohraničnom pásme.

Svidník a okolitý región v severovýchodnej časti východného Slovenska je v novodobej histórii spätý s oboma svetovými vojnami.

30. novembra 1914 pred večerom došli maďarskí vojaci od Duklianskeho priesmyku do Svidníka a začali miestnych obyvateľov vyháňať z domovov s tým, že idú nešťastní Rusi a ich pobíjajú.

Ľudia v panike narýchlo si vzali najnutnejšie veci a začali odchádzať smerom k Prešovu. Cestou spozorovali ako dedina horí, lebo ju zapálili maďarskí vojaci, aby sťažili postup Rusom. K drevenému mostu v smere na Mestisko cez Ondavu Maďari nanosili slamu, poliali ju petrolejom a most podpálili. Ľudia narýchlo museli utekať cez Ondavu a cesta smerujúca k Giraltovciam bola preplnená rakúsko-uhorskou armádou. Preto obyvateľstvo z dediny sa muselo zastaviť pri vtedajšom mlyne pod terajšou vinárňou. K zhromaždeným ľuďom potom do tábora prišli Rusi. Potom sa ruskí vojaci ľudí pýtali, kde sa nachádzajú Maďari a tí ich nasmerovali do lesa.

Tento stav postupu ruských vojakov netrval dlho, lebo 7. – 9. decembra 1914 ich vojsko odtiaľ ustúpilo. Hneď po tomto ústupe prišli maďarskí vojaci a začali ľudí vyšetrovať, že kto ukazoval Rusom cestu, kde sa oni nachádzajú. Po tomto šetrení hneď nasledoval rozsudok a za toto konanie boli vo Svidníku obesení dvaja ľudia na telegrafických stĺpoch. V januári a vo februári 1915 začali Rusi novú ofenzívu, obsadili Svidník a ich vojská postúpili až po Šarišský Štiavnik. V ten čas sa obyvateľstvo odsťahovalo do Giraltovciev, kde Svidníčania zotrvali 4 mesiace.

Od februára do mája 1915 boli v okolí Svidníka ťažké boje a strašné útoky na bodáky. Najkrvavejšie boje boli na Kaštieliku, Makovici a Čiernej hore. Vrch na Kaštieliku nazvali Rusi vrchom smrti. V okolí Svidníka po bojoch sa nachádzali hromadné hroby, v ktorých bolo pochovaných 300 – 500 vojakov.

2. septembra 1939 sa jednotky Hlinkovej gardy a slovenskej armády presúvali cez Svidník, keď sa s nemeckými vojskami zúčastnili prepadnutia Poľska. O dva roky neskôr 24. júna 1941 sa slovenskí vojaci rýchlej brigády presúvali cez Svidník, keď s nemeckou armádou sa zúčastnili pri prepadnutí ZSSR. Za zmienku stojí ešte jedna udalosť za Slovenského štátu, keď pri ceste z Medzilaboriec cez Stropkov, zavítal 6. augusta 1942 do Svidníka prezident Dr. Jozef Tiso. Svidníčania mu pripravili slávnostné privítanie.

V máji 1944 pozdĺž Duklianskeho priesmyku boli rozmiestnení slovenskí vojaci 1. východoslovenskej divízie, veliteľstvo jedného pluku bolo vo Svidníku. S týmito vojakmi sa počítalo, že otvoria zakarpatské priesmyky pred postupujúcou červenou armádou. Zámer stroskotal lebo Nemci slovenských vojakov odzbrojili.

Svidník značne postihli duklianske boje, ktoré sa prejavili po prelome nemeckej obrany na výšine Obšar v Nižnom Komárniku. Po tomto prelome 25. novembra 1944 jednotky čs. armádneho zboru postúpili k rieke Ondave ku Svidníku, kde zaujali obranné postavenie. Týmto sa pre našich vojakov skončili boje v karpatsko-duklianskej operácii.

Počas obranných bojov na Ondave začala sa v podduklianskom regióne a na východnom Slovensku mobilizácia do čs. armádneho zboru. Výcvik mobilizovaných vojakov prebiehal v okolitých dedinách svidníckeho okresu. Z hľadiska frontovej situácie 26. novembra 1944 Vyšný Svidník bol v rukách čs. armádneho zboru, Nižný Svidník ovládali nemeckí vojaci.

V jeseni 1944 sa začala dlhá a ťažká etapa oslobodzovania Československej republiky. Veľká sila útočiacich sovietskych vojsk, ale aj nemeckých brániacich sa jednotiek spôsobili neuveriteľne pomalý posun frontu. Na zlomenia obranných nemeckých síl opevnených za Svidníkom na pravom brehu Ondavy, využila sovietska armáda dňa 12.09.1944 na ich masívne bombardovanie. Žiaľ pri bombardovaní sa však nepodarilo prelomiť nepriateľskú obranu a frontová línia tu zostala stáť až do 19. januára 1945.

Za tejto situácie Svidníčania vo svojich domovoch už ďalej nemohli žiť a preto vtedajšie štátne orgány vyhlásili pre celé územie totálnu evakuáciu.

Evakuanti pri zastávkach v obciach na smere do Prešova si museli hľadať ubytovanie chodením a prosením sa po jednotlivých domoch. Stávalo sa dosť často, že v príslušnej obci neprijali nikoho z evakuantov. Svidník ako celok bol oslobodený 19. januára 1945 sovietskymi vojskami 67. streleckého zboru gen. Šmygu a jednotkami čs. armádneho zboru gen. L. Svobodu. Po oslobodení Svidníka naši vojaci postupovali na západ cez územie Slovenska a ich bojová cesta končí v Prahe, kde sa 17. mája 1945 zúčastnili slávnostnej vojenskej prehliadky.

Po dorazení správy, že Svidník bol 19. januára 1945 oslobodený a je možné sa vrátiť, Svidníčania to bez meškania urobili.

Po návrate z evakuácie v jarých mesiacoch roku 1945 navrátilci s úžasom hľadali na totálne zničený Svidník, neveriac, či si nezmýlili mesto. Žiaľ, bola to realita. Väčšina domov Svidníčanov boli úplne rozbité, nevhodné na bývanie. A tak každý ako vedel zbíjal strechu nad hlavou. Jedni na zhorieniskách zo zotlených dosák poskladali prístrešky, jedni obývali pivnice, iní hľadali bezpečnejšie miesta. Návrat bol sťažený i tým, že veľká časť Svidníka bola zamínovaná. Na príjazdových cestách k obydliam často nachádzali tabuľky z nápisom „Pozor, míny!“.

Popri problémoch s bývaním sa pridružil hlad ľudí, ale aj dobytky. Z nedostatočnej hygieny z pochopiteľných dôvodov sa šírili rôzne, najmä infekčné choroby.

22.04.1945 navštívil okres Svidník vtedajší prezident ČSR Eduard Beneš a minister obrany ČSR arm. Gen. L. Svoboda a o situácii v regióne napísal: „Keď sme prišli na duklianske bojisko, videli sme spálenú zem. Takmer na každom štvorcovom metri boli samé jamy od granátov a mín. Lesy na Dukle a okolí vyzerali tak, ako keď pred žatvou krupobitie zničí úrodu. Dediny spálené, ľudia vyliezali z chatrčí narýchlo zbitých, väčšinou však z bunkrov a zemlianok, pretože ich príbytky vojna zmenila na spálenisko. Vojnová víchrica zanechala na tomto kraji strašný obraz.“.

Následne do Svidníka začali voziť ošatenie a rôzne konzervy z Čiech a organizácie UNRA. Už po februári prišli zo Sovietskeho zväzu od Červenej armády dva vagóny múky pre hladujúcich občanov tohto regiónu. K výraznejšiemu zlepšeniu situácie v zásobovaní však nedošlo ani v nasledujúcich dvoch rokoch.

Posledných viac ako 70 rokov bolo v histórii Svidníka najkrajších. Charakteristiku tohto obdobia podľa jeho významu je možné rozdeliť na štyri nosné obdobia:

Obdobie povojnovej obnovy Svidníka od oslobodenia v roku 1945 do roku 1960.

Obdobie stagnácie rozvoja Svidníka po zrušení ako sídla okresu, t.j. od roku 1960 do roku 1968.

Obdobie znovu vytvorenia okresu Svidník a nebývalého rozvoja mesta, t.j. od r. 1968 do roku 1989.

Obdobie tzv. spoločenských zmien, ktoré spôsobili i spomalenie rozvoja mesta, t.j. obdobie od roku 1989 do dnešných dní.

Pamiatky mesta

• Pamätník Alexandra Pavloviča

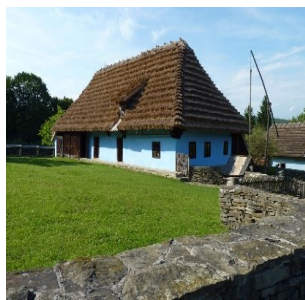
• Pamätník ženistu Jána Chudého

• Pamätník ženistu
slobodníka M. Kučeru

• Pamätník ženistom pri odbočke
na Kapišovu

• Národopisná expozícia v prírode
(skanzen)

• Pamätník s výjavmi zo života
A.I. Pavloviča

• Kríž pri odbočke na Nižnú Jedľovú

• Kríž v Petrovej doline

• Kríž pri Bytserve

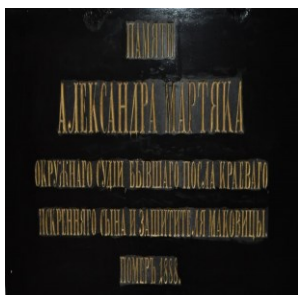
• Križ pod obchvatom

• Prameň Ščop

• Pamätník Námestie slobody

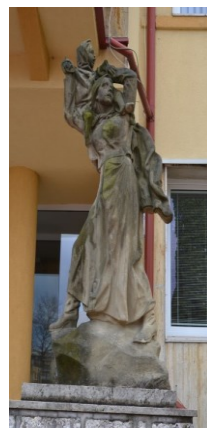
• Pamätná tabuľa Alexandrovi Martiakovi

• Socha arm. gen. L. Svobodu

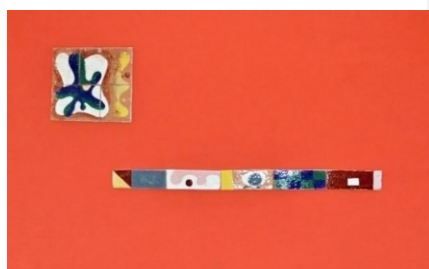
• Pamätná tabuľa senátora Juraja Laža na lekární Unicum

• Sochy Fraňa Gibalu - Záchrankyňa a Osloboditeľ
• Sgrafito na priečelí budovy Okresného úradu Svidníku

• Freska vo vestibule Domu kultúry vo Svidniku

• Keramická mozaika so sgrafitom na obchodnom dome „Vašuta“

• Socha – zemeguľa s ozubeným kolesom pri PSS

Čestní občania mesta

Arm. gen. Ludvík Svoboda (1895-1979)

Ludvík Svoboda sa narodil 25. novembra 1895 v českom Hroznatíne. Bol česko-slovenský generál a prezident, nositeľ titulov hrdina ČSSR a ZSSR. V rokoch 1968 až 1975 bol prezidentom Československej socialistickej republiky. Je dvojnásobným čestným občanom Svidníka. Ako veliteľ I. československého armádneho zboru sa pri oslobodzovaní Svidníka výrazne zapísal do histórie tohto kraja. Počas frontových dní zabezpečoval pre civilné obyvateľstvo potraviny, vo vojenských kuchyniach sa dal najesť zúboženým, vyhladovaným deťom. V povojnových rokoch prikázal na našom území opravovať rozbité mosty a cesty, odminovávať úrodné polia, obnovovať život pod Duklou. Najväčším darom pre občanov bolo postavenie prvej barakovej nemocnice, neskôr novej modernej nemocnice, nesúcej jeho meno.

Generálmajor doc. Ing. Oldřich Kvapil CSc. (1918-2011)

Čestný občan Svidníka generálmajor doc. Ing. Oldřich Kvapil CSc. sa narodil 12. novembra 1918 v Rovensku pod Traskami v okrese Semily. V roku 1937 sa prihlásil do armády, ktorej zasvätil celý svoj život. Ako príslušník 1. Čs. armádneho zboru pomáhal poraziť fašistických votrelcov. Zúčastnil sa bojov o Kyjev, Rudu a Bielu Cerkov. Zúčastnil sa aj Karpatsko-duklianskej operácie. Má veľký podiel na oslobodzovaní viacerých obcí okresu i samotného Svidníka. Poddukliansky okres mu prirástol k srdcu, vo svojej knihe spomienok „Návrat z bouře“ opísal aj Svidník v čase neľútostných bojov. Pri príležitosti 40. výročia oslobodenia Svidníka sa v roku 1985 stal čestným občanom Svidníka.

Juraj Lažo (1867 - 1929)

Juraj Lažo patril medzi popredné osobnosti vtedajšieho Vyšného Svidníka, ale aj severovýchodného Slovenska v prvých desaťročiach 20. storočia. Narodil sa 2. mája 1867 vo Vyšnom Svidníku v roľníckej rodine. Počas svojho života sa aktívne politicky i ekonomicky angažoval, v roku 1925 sa podieľal aj na založení svidníckeho futbalu, speváckeho a divadelného súboru. Ako jeden z politikov, ktorý mal zásluhy na vzniku Československej republiky, túto významnú udalosť v dejinách Rusínov chcel zvýrazniť i výstavbou pamätníka vo Svidníku na vtedajšom trhovisku - pláci. Pod jeho osobným dohľadom nad financovaním spotrebného družstva „Svätá Trojica“ bol tento pamätník pri príležitosti 10. výročia vzniku ČSR dňa 28. októbra 1928 za veľkej účasti obyvateľov Svidníka a okolia odhalený. Jeho národné vlastenectvo potvrdil i nápis na doske pamätníka v azbuke v preklade „Boli sme a budeme“.

Alexander Pavlovič (1819-1900)

Alexander Pavlovič sa narodil 19. septembra 1819 v Šarišskom Čiernom. Študoval Teologickú akadémiu v Trnave, ktorú ukončil v roku 1847. Počas štúdií v Trnave sa sformovali jeho názory a prehĺbili sa jeho sympatie k slovanofilstvu a rusofilstvu. Zdokonalil sa aj v cirkevnom kazateľstve. Na fare vo vtedajšom Vyšnom Svidníku pôsobil od septembra 1864 až do smrti (25. decembra 1900), t. j. vyše 36 rokov. Priaznivé podmienky na fare mu dali možnosť naplno rozvíjať a rozširovať literárnu, kultúrno-osvetovú, náboženskú, ale najmä sociálnu prácu a kontakty s vtedajšou domácou a zahraničnou inteligenciou. Celý svoj život plne spojil s osudmi biedneho ľudu na Makovici. Veľmi dobre poznal jeho každodenný život. Na jeho obranu vystupoval ako kňaz, básnik, publicista a pedagóg. Veľmi aktívne sa zapájal do verejného života. Robil často besedy a stretnutia s obyvateľmi oboch vtedajších Svidníkov - Vyšného Svidníka a Nižného Svidníka a okolitých obcí. Alexander Pavlovič venoval veľkú pozornosť výchove mladej generácie na hodinách náboženstva. Svoje literárne diela písal jazyčijem, teda zmesou makovického, najmä svidníckeho nárečia, ale aj belovežského, cirkevnej slovančiny a ruského jazyka. Veľký priestor venoval historickej tematike. Známe sú jeho básne Makovycja, Starodavnaja pesň Makovyci, Davnyj Svydnyk i žyteli jeho. Veľká časť jeho tvorby bola po smrti publikovaná, ale zostala aj v rukopisoch, a to nielen na Slovensku, ale aj v Rusku a na Ukrajine.

Plnenie funkcií mesta

Výchova a vzdelávanie

V súčasnom období výchovu a vzdelávanie detí v meste poskytujú tieto zariadenia:

Materské školy (predškolské zariadenia)

- MŠ gen. Svobodu
- MŠ Ľudovíta Štúra
- MŠ 8. mája

Základné školy

- ZŠ Komenského
- ZŠ 8. mája
- ZŠ Karpatská
- Spojená škola - základná škola
- Spojená škola internátna
- Cirkevná ZŠ sv. Juraja

Stredné odborné školy a gymnáziá

- Gymnázium duklianskych hrdinov
- Spojená škola – študijné odbory: obchodná akadémia a hotelová akadémia
- Stredná odborná škola polytechnická a služieb arm. gen. L. Svobodu
- Škola umeleckého priemyslu Svidník
- Stredná zdravotnícka škola milosrdného Samaritána

Záujmové a voľnočasové organizácie

- Základná umelecká škola
- Centrum voľného času

Iné organizácie

- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že najmä stredné školy v pôsobnosti PSK budú optimalizované, predovšetkým zlučované a pritom zachovávané žiadané odbory. Cieľom je vytvoriť lepšie podmienky pre žiakov a pedagógov, zároveň efektívne využívať budovy a skvalitňovať vyučovací proces.

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť na území mesta Svidník je poskytovaná ambulantne a ústavne formou primárnej a následnej sekundárnej zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach. Ústavnú sekundárnu zdravotnú starostlivosť v meste Svidník zabezpečuje Nemocnica arm. gen. L. Svobodu Svidník, n.o., ktorá je zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti.

V zmodernizovaných priestoroch nemocnice Svidník je pacientom k dispozícii 12 špecializovaných oddelení a 14 odborných ambulancií s moderným prístrojovým vybavením. Svidnícka nemocnica má problémy s nedostatkom atestovaných lekárov. Ani s podporou predstaviteľov mesta a kraja sa nepodarilo zabezpečiť nových atestovaných lekárov v roku 2018, bez ktorých nebolo možné prevádzkovať pôrodnické oddelenie a tým došlo k jeho zrušeniu.

Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v meste Svidník poskytujú:

- a) Senior dom Svida, SNP 4, 089 01 Svidník – verejný poskytovateľ zriadený PSK – poskytuje sociálne služby v zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení so zameraním na Alzheimerovu chorobu, Parkinsonovu chorobu a demencie rôzneho typu etiológie celoročnou pobytovou formou – celková kapacita 118 klientov,
- b) NÁŠ DOM n.o. Ul. Dezidera Millyho 448/1 Svidník – poskytovateľ sociálnej služby v domove sociálnych služieb ambulantnou formou – kapacita 20 klientov,
- c) Atrium n.o. Horárska 61, Prešov – poskytovateľ sociálnej služby na Ul. Duklianska 653, vo Svidníku v dennom stacionári s kapacitou 45 klientov, v zariadení pre seniorov s kapacitou 16 klientov a v špecializovanom zariadení s kapacitou 64 klientov,
- d) Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín vo Svidníku, Dlhá 505 Svidník – poskytovateľ sociálnej služby v útulku – kapacita 20 klientov,
- e) Gréckokatolícka charita Prešov – poskytovateľ sociálnej služby v domove na pol ceste v Dome sv. Faustíny, Pavlovičova 344/8, Svidník (kapacita 15 klientov) a špecializovaného sociálneho poradenstva v Sociálnom centre Svidník, Pavlovičova 344/8 (cieľová skupina – osoby závislé od alkoholu, cigariet, drog, nelátkových závislostí napr. patologické hráčstvo, osoby bez domova, osoby so zdravotným postihnutím, seniori),
- f) EURO-DONO, n.o., Ul. Gen. Svobodu 684/11, Svidník – poskytovateľ základného sociálneho poradenstva – cieľová skupina: marginalizované komunity – občania dlhodobo nezamestnaní, občania so zdravotným postihnutím, občania marginalizovanej rómskej komunity,
- g) Slovenský Červený kríž, územný spolok Svidník – poskytovateľ opatrovateľskej služby, požičiavanie pomôcok, prepravnej služby.
- h) Mesto Svidník - opatrovateľská služba, denné centrum,

Pri poskytovaní soc. služieb sa mesto v prvom rade zameriava na sociálne najslabšie skupiny obyvateľstva t. j. zdravotne postihnutých občanov, chorých a starých občanov nášho mesta s nízkymi príjmami, dôchodcov, ale aj viacdetné rodiny s nezaopatrenými deťmi.

Mesto Svidník výkon sociálnych služieb zabezpečuje v súlade so zákonom č.488/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Najväčší rozsah prác a finančné zabezpečenie v rámci sociálnych služieb, ktoré mesto zabezpečuje si vyžaduje **opatrovateľská služba**. Opatrovateľská služba je terénna soc. služba poskytovaná fyz. osobou, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II. podľa prílohy č. 3 tohto zákona a zároveň je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách.

Priemerne v roku 2020 bola poskytovaná starostlivosť pre 31 opatrovaných s priemerným vekom 80 rokov a túto činnosť zabezpečovalo 17 opatrovateľiek. Väčšinou sa jedná o občanov, ktorí sú buď bezdetní, alebo ich blízky príbuzní pracujú a túto službu požadujú počas ich neprítomnosti.

Od januára 2019 do februára 2021 bol výkon opatrovateľskej služby čiastočne financovaný v rámci projektu „ Poskytovanie opatrovateľskej služby v meste Svidník“ z MPSVaR SR. Celkovo po dobu projektu mesto získalo 266 760,00 EUR

Aj napriek rastúcim nákladom na výkon opatrovateľskej služby mesto sa bude snažiť zvyšovať kvalitu poskytovania tejto sociálnej služby k spokojnosti opatrovaných. Mesto Svidník zároveň poskytuje aj odľahčovaciu službu určenú občanom, ktorým je poskytovaná celodenná starostlivosť počas doby, kedy fyzická osoba zabezpečujúca celodennú starostlivosť túto nemôže vykonávať, či už z dôvodu choroby, kúpeľnej liečby a pod.

Ďalšia sociálna služba poskytovaná v súlade so zákonom o sociálnych službách je **sociálna služba v dennom centre**, kde sa poskytuje predovšetkým základné sociálne poradenstvo a záujmová činnosť. Služba sa poskytuje osobám v dôchodkovom veku, osobám so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, resp. starým rodičom s vnukmi. Denné centrum v priebehu roka organizuje množstvo besied, výstav, kvízov, prednášok, rôznych kultúrnych akcií, vychádzok do prírody, športových popoludní a zájazdovú činnosť. Z úspešných akcií, ktoré pripravujeme pre našich seniorov spomeniem slávnostný program z príležitosti mesiaca úcty k starším, ale aj slávnostné prijatie jubilantiek pri príležitosti MDŽ. Mesto už niekoľko rokov poskytuje priestory a hradí prevádzkové náklady pre činnosť Mestskej organizácie Jednoty dôchodcov. Jednota dôchodcov v nich organizuje rôzne spoločenské akcie pre našich seniorov.

V rámci starostlivosti o našich občanov mesto **Svidník dobrovoľne prispieva na stravu** našim seniorom a invalidným občanom s nízkymi príjmami. V roku 2020 sme prispievali 232 občanom nášho mesta a na túto výpomoc bolo použitých 8,40 tis. EUR. Občan dostáva stravné lístky v závislosti od výšky svojho príjmu. Zároveň organizačne zabezpečujeme stravovanie v Senior dom Svida vo Svidníku pre 10. seniorov.

Pri poskytovaní pomoci vo forme finančného príspevku sa v prvom rade zameriavame na sociálne najslabšie skupiny obyvateľstva t.j. rodiny s nezaopatrenými deťmi a zdravotne postihnutých občanov. Je to dobrovoľná sociálna pomoc rodinám s nezaopatrenými deťmi a invalidným občanom určená na základné vybavenie pre deti navštevujúce školu resp. ako doplatok na lieky a zdravotnú pomôcku. Finančný príspevok sa poskytuje raz ročne pri zvýšených alebo mimoriadnych výdajoch rodinám, ktoré sa ocitli v stave hmotnej alebo sociálnej núdze a je limitovaný schváleným rozpočtom mesta v danom kalendárnom roku. V roku 2020 mesto poskytlo 11 jednorazových finančných výpomoci v celkovej výške 470,00 EUR.

Pri práci so sociálne vylúčenými a ohrozenými skupinami osôb v rámci národného projektu „ **Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce (NP TSP II.)** mesto zamestnávalo v roku 2020 dvoch a od októbra 2020 štyroch terénnych sociálnych pracovníkov. Tento projekt je financovaný z IA MPSVaR SR mesačne vo výške pri štyroch pracovníkoch až 4 305,46 EUR a bude trvať do 31.12.2022. Priamo v bytových domoch, kde táto skupina osôb žije a to na Ul. Nábrežnej a na Ul. Festivalovej sme vyčlenili priestory pre komunitnú prácu. V týchto lokalitách sa pracuje hlavne s dospelými, ale aj s deťmi a mládežou v poobedňajších hodinách. Deti a mládež tam majú možnosť zahrať si spoločenské hry, kresliť, pripraviť sa do školy, alebo si vonku na ihrisku zašportovať. Zároveň s nimi pripravujeme rôzne výchovno-vzdelávacie

aktivity, tvorivé dielne, prázdninové aktivity a pod.. V doobedňajších hodinách je to hlavne práca s dospelými občanmi, pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, poskytnutie sociálneho poradenstva, konzultácie a pod. V prvom rade sa jedná o prácu so sociálne vylúčenými a ohrozenými skupinami obyvateľstva, kde sa zameriavame na podporu a integráciu skupín a jednotlivcov dlhodobo vystavených sociálnemu vylúčeniu. Pracujeme s komunitou v jej prirodzenom sociálnom prostredí. V rámci tejto činnosti sa nám podarilo zlepšiť jednak školskú dochádzku, platobnú disciplínu nájomného, nastalo zlepšenie zdravotnej starostlivosti o deti, ako aj čistotu a poriadok v meste. Zároveň je to starostlivosť o občanov, ktorí sa z rôznych dôvodov stali bezdomovcami. Ďalej je to poradenská činnosť občanom, ktorí sa dostali do zlej sociálnej situácie. Terénni sociálni pracovníci mu navrhujú spôsob riešenia jeho problémov a v prípade potreby sprevádzajú klienta na príslušné inštitúcie, kde mu pomáhajú uplatniť jeho občianske práva. Ich práca smeruje k jednému cieľu t. j. zlepšiť soc. situáciu občana tak, aby bol schopný riadiť svoj život samostatne a prebrať zodpovednosť za riešenie svojej situácie.

Mesto Svidník dlhodobo vykonáva aj **inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke oprávnených osôb.**

Dôvodom na ustanovenie osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov bola skutočnosť, že poberatelia dávok tieto nevyužívali na účel, na ktorý sa dávka poskytuje t. j. nehradili z nej výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb svojich a tiež celého okruhu, pre ktorých je dávka a príspevky určená v jednej sume, dochádzalo k zanedbávaniu výživy a starostlivosti o deti, neschopnosti hospodáriť s finančnými prostriedkami, ale hlavne neplatenie nájomného a úhrad spojených s užívaním nájomných bytov.

V roku 2020 bolo na inštitút osobitného príjemcu napojených priemerne okolo 42 rodín, čo je 169 spoločne posudzovaných osôb. Dávka v hmotnej núdzi pride na účet mesta a po zaplatení poplatkov za nájom a služieb spojených s nájomom sa im táto dávka vypláti v troch výplatných termínoch.

Mesto je osobitným príjemcom rodinných prídavkov pre deti, ktoré nedodržiavajú školskú dochádzku. Priemerne sa jedná o 4 - 7 detí, kde mesto vykonáva šetrenia a pohovory s rodičmi v týchto rodinách.

Poskytujeme pomoc dlhodobo nezamestnaným občanom nášho mesta, ktorí sa nevedia uplatniť na trhu práce. Mesto Svidník v rámci riešenia nezamestnanosti zamestnáva formou **malých obecných služieb a aktivačných prác priemerne 45 občanov**, ktorí pomáhajú udržiavať verejné priestranstva v meste čisté. Zároveň zamestnávame jedného koordinátora, ktorí organizuje malé obecné služby a aktivačné práce.

V roku 2016 bol vypracovaný Komunitný plán sociálnych služieb mesta Svidník pre programové obdobie 2016 – 2022. Tento dokument predstavuje významný koncepčný, strategický a záväzný dokument mesta Svidník v sociálnej oblasti, v ktorom bolo definovaných 10 špecifických cieľov a to:

1. Podporiť kvalitné poskytovanie sociálnych služieb na komunitnej báze
2. Rozšíriť ponuku sociálnych služieb pre občanov so zdravotným postihnutím a ich rodín
3. Podpora tvorby pracovných príležitostí, aktivácie a pracovného začlenenia občanov so ZP
4. Podpora integrácie detí so ZP do spoločnosti, vzdelávacieho systému
5. Podporiť kvalitné poskytovanie sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a mládež,
 - a. zabezpečenie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rozvoj
 - b. služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
6. Podporiť zvyšovanie počtu a kvalitné poskytovanie sociálnych služieb pre občanov v núdzi a sociálne odkázaných
7. Zabezpečenie podmienok pre bývanie osôb v núdzi a sociálne odkázaných
8. Podpora MRK
9. Podpora tvorby pracovných miest

10. Podpora integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že sociálne služby budú aj naďalej poskytované v rovnakom rozsahu.

Kultúra a šport

Kultúra

Mesto Svidník má v kultúrnej oblasti výnimočný vzťah k uchovaniu tradícií rusínskych a ukrajinských predkov.

Počas roka sa vo Svidníku koná niekoľko tradičných podujatí, ktoré majú už svoje stabilné miesto v kalendári: Výročie oslobodenia Svidníka, Deň žien, Deň učiteľov, Deň matiek, Dni Svidníka, Dukelský beh mieru, Október-mesiac úcty k starším, Echo našich slávností, Predvianočné predajné trhy, Vianočné koncerty, Vianočné trhy a Silvester.

Leto v meste Svidník je pestré a začína s podujatiami už koncom júna, kedy sa rozbiehajú sprievodné športové a kultúrne podujatia Dní mesta Svidník, ako: Primátorská kvapka krvi, Koncert v záhrade pri SNM -MUK vo Svidníku, Prvá pomoc s rozprávkou, Premietanie pod holým nebom, Sídľiskový festival, a i.

Koncerty počas Dní mesta Svidník majú každoročne bohatý program, no rok 2020 bol poznačený pandemiou Covid 19 a pre opatrenia bola akcia zrušená.

Významným podujatím v meste sú Medzinárodné majstrovstvá regiónu vo varení pirohov, ktoré v skanzene vo Svidníku organizuje SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry. Je to podujatie, ktorého sa zúčastňuje asi 2500 návštevníkov a koná sa pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Začína sa dopoludňajšou svätou liturgiou v drevenom chráme sv. Paraskievy z 18. storočia a slávnostným otvorením s folklórno - etnografickým programom a ukážkou ľudových tradícií zameraný na staré tradície, remeslá a toho, čo robili naši predkovia.

Na mnohých podujatiach mesto participuje ako spoluorganizátor a tak možno skonštatovať, že Svidník je menšie mesto, ale ľudia aj z okolia majú množstvo príležitostí na kultúrno spoločenské i športové využitie.

Vo Svidníku je od roku 1964 Múzeum ukrajinskej kultúry, ktoré patrí pod Slovenské národné múzeum a je najstaršie národnostné múzeum na Slovensku. Jeho hlavná expozícia sa nachádza v centre mesta Svidník v budove z 19. storočia. Okrem hlavnej expozície sa v múzeu často organizujú umelecké výstavy, rôzne besedy a konferencie.

Súčasťou múzea je Národopisná expozícia v prírode – skanzen, ktorý je priamo v meste nad amfiteátrom vo Svidníku. Skanzen je obľúbeným miestom pre kultúrne podujatia, rodinné oslavy (romantické svadby...) a súťaže v prírode.

Múzeum disponuje aj umelecko-historickou expozíciou – Galériou Dezidera Millyho. Expozícia bola sprístupnená v roku 1983 a nachádza v barokovom kaštieli z 18. storočia.

Svidník a okolie sa vyznačujú výnimočnými drevenými kostolíkmi, ktoré tvoria Karpatiskú drevenú cestu. Kostolík v Ladomírovej a kostolík v Bodružali sú národnými kultúrnymi pamiatkami zapísanými v UNESCO.

Početné kultúrne akcie organizuje Podduklianske osvetové stredisko, ktoré je kultúrnym pracoviskom Prešovského samosprávneho kraja, rovnako ako Podduklianska knižnica, ktorá ako prvá na Slovensku realizuje holandsko-slovenský projekt bibliobusovej formy vypožičiavania knižných jednotiek. V meste Svidník sídli aj Štátny okresný archív s cennými fondmi a dokumentami z obdobia 1918-1990.

V Dome kultúry sa organizuje množstvo podujatí, divadelných predstavení, koncertov, či výstav. Na podujatiach spolupracuje mesto s materskými školami, základnými školami, základnou umeleckou školou, tanečnými a speváckymi zoskupeniami i jednotlivcami.

Kino Svidník, ktoré sídli v Dome kultúry prešlo v rámci digitalizácie filmov nevyhnutnou modernizáciou. Súčasťou modernizácie kina je aj technika umožňujúca premietanie dokumentov aj z iných nosičov, živých prenosov a materiálov z PC pre účely videokonferencií, seminárov a podobne. Návštevníkov čaká i nové filmové plátno.

Tvorivosť Svidničanov i rodákov z okolia sa prejavuje v rôznych publikáciách, divadelných predstaveniach, koncertoch a výstavách.

Folklór

Kraj pod Duklou, ktorého súčasťou je mesto Svidník, je bohatý na ľudové zvyklosti a tradície. Hudbe, tancu i spevu sa v meste úspešne venuje folklórny súbor Makovica, detský folklórny súbor Makovička, ale aj súbor zo ZUŠ Komanička, tanečný klub Svitan a Svitanček a tanečný klub Sopkovej. Tradičné umenie sa postupom času stáva skôr záľubou pre nadšencov, než

Komentár od [KJ1]: Kino Svidník

zárobkovou činnosťou, ale mnohí remeselníci sa svojmu umeniu venujú celoročne a s nadšením prezentujú svoje výrobky na rôznych podujatiach. Tradície a kultúru prezentujú dva festivaly. Rusínsky festival a Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska (konajú sa v miestnom amfiteátri už od roku 1956).

Komentár od [MI2]: Tu by som doplnila Leto v meste – nový formát, aj kino – vpadok príjmov, krízový režim ...

Šport

Jestvujúce plochy a zariadenia telovýchovy a športu v rámci rekreačného územia sú v meste Svidník sústredené v:

- hlavnom športovo rekreačnom areáli na Festivalovej ulici, v ktorom sa nachádza:
 - areál futbalového štadióna
 - areál minigolfu
 - otvorená ľadová plocha,
 - Vodný svet,
- športovo-rekreačnom areáli Svidník - Sever pri Lodomírke s tenisovým areálom a rozptylovými rekreačnými plochami zelene.

Na sídlisku Dukla je vybudovaná športová hala na Ul. Centrálnej, Fitcentrum v budove Pošty. Celkove je v meste Svidník vybudovaných 8 školských telocviční, 1 školský krytý výcvikový bazén (ZŠ na Ul. 8. mája zabezpečuje prevádzku plaveckého bazénu s recirkuláciou vody, ktorý umožňuje plavecký výcvik – podľa harmonogramu aj pre žiakov iných škôl mesta a okolia, ako aj pre širokú verejnosť vo večerných hodinách) a 5 školských športových ihrísk.

Športové kluby

Futbal: 1. FK

Volejbal: TJ Slávia Svidník, ŠK ZŠ Karpatská Svidník, ŠK Komenského Svidník

Hokejbal: HK LION

Hokej: HK VLČI Svidník

Karate: Karate klub Svidník

Stolný tenis: ŠK ZŠ Karpatská Svidník, ŠŠK Central, Centrum

Šach: Šachový klub Stropkov + Svidník

Turistika: KST Beskyd Svidník, KST Doliny a hory Svidník

Lyžovanie: Ski club Svidník

Komentár od [MI3]: Ešte by som doplnila lyžiarov – vid' dotácie

Okrem tradičných športov sa rozvíjajú aj netradičné športové disciplíny, najmä u mladej generácie. Samospráva pri zabezpečovaní športových a kultúrnych podujatí aktívne spolupracuje s ostatnými športovými inštitúciami v meste.

Priaznivcov športu potešia vo Svidníku dvojce tenisové kurty, letné kúpalisko Vodný svet, ktorý má vo svojom areáli aj wellness centum Aquaruthenia. Priestory wellnessu sú v budove, ktorá 20 rokov chátrala a teraz poskytuje služby pre domácich i turistov, v tisícoch ho navštevujú najmä poľskí turisti. Medzi občanmi sa rozširuje záujem o beh, tradičný Dukelský beh mieru (tretí najstarší beh na Slovensku), oslávili sme 61 rokov a z roka na rok má viac prihlásených bežcov najmä z radov amatérov. Spolu so sprievodnými podujatiami sa behu zúčastňujú stovky malých aj veľkých nadšencov. Tento rok bola pridaná disciplínu on-line korčuliarov a milým spštením bol pretek lezúňov.

V meste je viac ako 20 športovísk, športová hala s bowlingom a stále sa rozširujú a modernizujú detské ihriská. V roku 2021 je v pláne mesta realizovať rekonštrukciu atletického areálu pri ZŠ na Ul. 8. mája a vytvoriť z neho multifunkčný športový stánok.

Obľúbeným športom je volejbal, ktorý sa stal úspešným celoslovensky vo všetkých vekových kategóriách. Máme majstrov v žiackych kategóriách, medzi mládežníkmi a A kategória zaznamenávala tiež vynikajúce výsledky. Tak ako na celom svete aj v meste Svidník je obľúbeným športom futbal, mesto má futbalový klub, ktorý hraje III. ligu a zaujímame sa o externé zdroje na opravu tribúny.

Mládež vo Svidníku má možnosť venovať sa šachu, stolnému tenis a karate, v meste je aj úspešný hokejbalový klub. Svidník má letisko, ktoré využíva Aeroklub Svidník na športové lietanie, ale areál je vďačným priestorom aj na iné športové a spoločenské aktivity, napr. Šarkaniádu, letecké dni, roky bol dejiskom Tuning zrazu a tiež ho bežkári využívajú na zimné výstupy do okolitých kopcov. Okolie Svidníka má bohaté možnosti nie len na bežecké, ale aj zjazdové lyžovanie, v dosahu 20 km sú tri zjazdovky. Samotný Svidník, ale aj rýchla dostupnosť do prírody vytvára podmienky na bicyklovanie a behanie. Ambíciou mesta je získať prostriedky na vybudovanie nových cyklochodníkov a víziou pre ďalšie roky zaujímať sa o prepojenie Svidníka a Stropkova cyklochodníkom popri rieke Ondava.

Ihriská v meste na futbal, volejbal, basketbal sú pri : ZŠ Ul. Komenského, ZŠ Ul. Karpatská, Gymnázium DH, na hokejbal pri ZŠ Ul. karpatská, na korčuľovanie je klzisko Ul. Bardejovská, na plávanie je bazén pri ZŠ Ul. 8. mája a wellness - Aquaruthenia, Ul. Bardejovská, Svidník..

Dobrovoľný hasičský zbor Svidník

Dobrovoľný hasičský zbor vo Svidníku bol založený v roku 1926. Delil sa na Nižný Svidník a Vyšný Svidník. Dobrovoľný hasičský zbor mesta Svidník (DHZM) nadviazal na bohatú históriu dobrovoľného hasičstva vo Svidníku, bol zriadený 1. júna 2019 a jeho veliteľom sa stal Kamil Bilančík, ktorý je súčasne aj veliteľom Dobrovoľného hasičského zboru Svidník od roku 2014. Dobrovoľní hasiči sa špecializujú a vykonávajú zásahovú činnosť, protipožiarne hliadky, preventívne prehliadky domov a ďalšiu užitočnú činnosť. V rámci družobných vzťahov spolupracujeme aj s Poľskou republikou, a to s Pustynou, v Českej republike s mestom Chrudim a na Slovensku s Liptovskými Sliačmi.

Cestovný ruch

Na základe Regionalizácie cestovného ruchu v SR, PSK je zastúpený tradičnými regiónmi cestovného ruchu - Hornozemplínsky, Šarišský, Tatranský, ktoré presahujú svojim významom nielen územie kraja ale aj celého Slovenska. Mesto Svidník spadá do Šarišského regiónu cestovného ruchu, subregión strednodobý okolie Svidníka so súborom drevených kostolíkov. V organizácii cestovného ruchu plní mesto Svidník funkciu nástupného sídla do rekreačného

územného celku Dukla, Veľká Domaša a Bardejov s medzinárodnými Bardejovskými kúpeľmi. Geografická poloha vytvára predpoklady pre rozvoj prihraničného, ale aj medzinárodného turizmu. Územie mesta a jeho okolia je charakteristické kvalitným prírodným a životným prostredím (lesopark a centrálny mestský park, záhradkárske osady). V meste sú jedinečné zariadenia cestovného ruchu (Pietny areál bojov druhej svetovej vojny s národnou kultúrnou pamiatkou Pamätníkom Sovietskej armády a Vojenským múzeom, Múzeum ukrajinskej kultúry s národopisnou expozíciou v prírode a galériou Dezidera Millyho) a aktivity (národopisné Slávnosti kultúry Rusínov– Ukrajincov Slovenska).

Pre letný oddych sa v meste využíva riečne prírodné kúpalisko, športovo rekreačné areály, otvorené a kryté kúpaliská, kultúrne zariadenia, vrátane skanzenu. Cez zimné obdobie sa dá využiť ľadová plocha. Existujúci lyžiarsky vlek je dlhodobo nefunkčný. V blízkom okolí sa nachádzajú lyžiarske strediská Medvedie, Šarbov, Nižný Komárnik, Regetovka, Miková a Nižná Polianka. Uvedené rekreačné územné celky zariadenia a aktivity sú vhodné na rozvoj dennej a víkendovej rekreácie, turistiku a oddych. Medzi základné ukazovatele cestovného ruchu patrí kapacita ubytovania, stravovanie a doplnkové služby. Možnosti ubytovania v meste predstavuje: Hotel Slávia, Hotel Rubin, Penzión Stavbet, Stará pošta, Olla apartmány a i. Okrem uvedených ubytovacích kapacít sa v meste nachádzajú aj reštaurácie, kaviarne, pizzerie, pivárne. V katastrálnom území mesta sa nachádza aj motorest Alpinka. Neďaleko mesta sa nachádza aj motorest Polianka. V meste je nefunkčný pôvodný hotel Dukla, ktorý tvorí potenciálny priestor a kapacity pre rozvoj služieb cestovného ruchu alebo občianskej vybavenosti a ktorý je momentálne v rekonštrukcii.

Výletné miesta v meste Svidník a okolí:

- Vojenské historické múzeum - Svidník
- Skanzen ukrajinskej kultúry - Svidníň
- Letný areál AQUARUTHENIA Svidník – Svidník
- Drevený Kostol sv. Paraskievy - Svidník
- Rozhľadňa Čierna hora - Rovné
- Drevený kostol sv. Michala Archanjela - Ladomirová
- Rozhľadňa Rohuľa - Vyšná Jedľová
- Údolie smrti - Kružlová
- Drevený Kostol sv. Michala Archanjela - Šemetkovce
- Drevený Kostol svätej Paraskevy - Dobroslava

Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v meste :

- AQUARUTHENIA s.r.o. – Vodný svet Svidník, kúpalisko
- Bytservis – SK, s.r.o. Stropkovská 473, Svidník – stavebná činnosť, stavebné materiály
- ELEKTROTRANSPORT CD, Kutuzovova B/24, Svidník – elektromon. práce, výtťahy
- Energospol, Poperník Dušan, gen. Svobodu 682/5, Svidník – inštalatérské práce, plyn, voda
- EXEL TRANS, s. r. o. , Bardejovská 34, Svidník – kamiónová doprava
- GAS-MG, s. r. o., Komenského 315, Svidník – stavebná činnosť
- Gras SK s. r. o., Sov. hrdinov 243/88, Svidník – maloobchod s počítačmi
- H.K.K. mont, s. r. o. , Pionierska, Svidník – stavebná činnosť
- IC – AUMONT, s. r. o. , Sov. hrdinov 200, Svidník – agentúra sprostredkujúca zamestnanie

- METALIMPEX – Ján Ivančo, Bardejovská 207/36, Svidník – stavebná činnosť
- JUMI-STAV, s. r. o., Sov. hrdinov 370, Svidník – stavebná činnosť
- KOVMAK, s.r.o., Poštová 233, Svidník – klampiarske a zámočnícke práce
- Kuzma Dušan, Duklianska 644/15, Svidník – stavebná činnosť
- PRINT CUP s.r.o., Centrálna, Kružlov
- Službyt, s.r.o., Karpatská 56, Svidník – dodávka tepla
- STAVBET- OP, s.r.o. Bardejovská 207/36, Svidník – stavebné práce
- TIPO – Ing. Popovec, Sov. hrdinov 453/14, Svidník – drevovýroba
- SAD Humenné, a. s., prevádzka Svidník – autobusová doprava
- VVS, a.s. , Stropkovská 643, Svidník – dodávka vody.

Najvýznamnejší priemysel v meste :

- Anna Pavličková, Bardejovská 354/38, Svidník – výroba a predaj konfekcie
- ETILOG, s.r.o., Strojnícka 9/A, Prešov
- JOHRAmont, s. r. o. Sov. hrdinov 629/113, Svidník – kompletáže káblových zostáv
- METAL CONTAINER, a. s. Sov. hrdinov 629/113, Svidník – výroba nádrží zásobníkov a kontajnerov z kovu
- PSS Svidník, a. s. Sov. hrdinov 460/114, Svidník - výroba potravinárskych strojov
- VANAPO, s. r. o. – Festivalová 802/9, Svidník – výroba a spracovanie liehu
- TaiMar – Marcela Gulová, 8.mája 141/62, Svidník – výroba konfekcie

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v meste :

- AGROSLUŽBY Svidník, s. r. o. Stropkovská 474, Svidník – výroba a predaj krmív

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v meste sa udrží aspoň na terajšej úrovni.

Informácie o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Rozpočet mesta Svidník na rok 2020 bol schválený uznesením č. 113/2019 Mestského zastupiteľstva vo Svidníku zo dňa 4. decembra 2019. Rozpočet bol zostavený ako prebytkový. Vzhľadom na to, že počas roka vznikli nové okolnosti, s ktorými sa pri zostavovaní rozpočtu nepočítalo, bolo vykonaných 4 zmeny rozpočtu a vydané 2 rozpočtové opatrenia primátorky mesta, v dôsledku čoho príjmy boli upravené na sumu 12 626,42 tis. EUR a výdavky boli upravené na sumu 12 612,94 tis. EUR. Hospodárenie v roku 2020 bolo ovplyvnené poklesom daňových príjmov mesta o viac ako 200,00 tis. EUR v súvislosti s pandémiou C ovid 19.

Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2020 v tis. EUR

Rozpočtový rok 2020 mesto ukončilo s prebytkom rozpočtu vo výške 553,94 tis. EUR z dôvodu:

Rozpočet	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný	10 205,25	9 428,78	776,47
Kapitálový	103,83	544,23	-440,40
BR + KP spolu	10 309,08	9 973,01	-336,07
Finančné operácie	572,18	354,32	217,86
C e l k o m	10 881,26	10 327,32	553,94

Rozpočtový výsledok hospodárenia za rok 2020 v sume 553,94 tis. EUR bol zistený mimo účtovníctva na základe skutočne realizovaných rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov zatriedených podľa rozpočtovej klasifikácie.

Bežný rozpočet bol splnený na 97,37 % rozpočtovaných bežných príjmov, resp. na 93,24 % rozpočtovaných bežných výdavkov.

Kapitálový rozpočet bol splnený na 25,97 % rozpočtovaných kapitálových príjmov, resp. na 55,63 % rozpočtovaných kapitálových výdavkov.

Finančné operácie zahŕňajú zapojenie prevodov z peňažných fondov, zostatkov z minulých rokov do rozpočtu mesta, realizuje sa nimi prijatie návratných zdrojov financovania, ich splácanie, poskytujú sa návratné finančné výpomoci a pod. Príjmy z finančných operácií boli splnené na 59,77 %. Splácanie istín z poskytnutých úverov a leasingov bolo v roku 2020 realizované v zmysle zmluvných podmienok.

Mesto Svidník čerpalo v roku 2020 úver zo VÚB a.s. vo výške 176 592,49 EUR na rekonštrukciu a realizáciu nových miestnych komunikácií.

Splácanie istín z poskytnutých úverov a leasingov bolo v roku 2020 realizované v zmysle zmluvných podmienok. V súlade s úverovými zmluvami mesto Svidník splácalo istinu aj úroky. Zostatok úverov k 31.12.2019 bol 3 475 152,20 EUR, z toho: bankové úvery 913 798,41 EUR a Štátny fond rozvoja bývania 2 561 353,80 EUR.

Mesto Svidník má schválený rozpočet na roky 2020 – 2022 na základe uznesenia MsZ č. 113/2019 zo dňa 4. decembra 2019.

Informácie o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Riadna účtovná závierka

Prehľad aktív a pasív (súvaha k 31.12. príslušného roku)

Aktíva v EUR

Položka	2017	2018	2019	2020
Dlhodobý nehmotný majetok	23 327,44	13 994,44	7 031,20	13 031,20
Dlhodobý hmotný majetok	19 639 330,62	21 170 951,36	20 160 802,29	19 527 822,91
Dlhodobý finančný majetok	2 515 285,45	2 515 285,45	2 515 285,45	2 520 285,45
Neobežný majetok spolu	22 177 943,51	23 700 231,25	22 683 118,94	22 061 139,56
Zásoby	121,44	70,13	146,99	210,43
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	3 903 752,43	3 927 277,43	5 111 603,64	5 172 880,82
Krátkodobé pohľadávky	377 842,54	589 333,97	609 944,54	601 169,22
Finančné účty	919 459,46	831 019,14	1 672 393,13	2 105 087,27
Obežný majetok	5 201 175,87	5 347 700,67	7 394 088,30	7 894 347,74
Časové rozlíšenie	5 802,01	6 292,16	3 913,88	5 515,95
Aktíva spolu	27 384 921,39	29 054 224,08	30 081 121,12	29 961 003,25

Pasíva v EUR

Vlastné imanie	14 533 597,39	14 464 614,94	14 474 159,49	14 632 265,95
Rezervy	163 600,00	254 560,00	348 036,88	300 715,96
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	11 783,24	266 116,10	576 455,62	644 678,12
Dlhodobé záväzky	2 847 785,11	2 738 468,56	2 631 885,22	2 511 422,03
Krátkodobé záväzky	776 427,57	1 421 691,22	880 117,98	879 767,35
Bankové úvery	483 011,41	744 324,08	931 509,92	1 174 616,41
Záväzky spolu	4 282 607,33	5 425 159,96	5 368 005,62	5 511 199,87
Časové rozlíšenie	8 568 716,67	9 164 449,18	10 238 956,01	9 817 537,43
Pasíva spolu	26 384 921,39	29 054 224,08	30 081 121,12	29 961 003,25

Konsolidovaná účtovná závierka

Prehľad aktív a pasív (konsolidovaná súvaha k 31.12. príslušného roku)

Aktíva v EUR

Položka	2017	2018	2019	2020
Dlhodobý nehmotný majetok	23 327,44	13 994,44	7 031,20	13 031,20
Dlhodobý hmotný majetok	23 715 318,25	25 260 620,64	25 507 001,95	24 904 278,51
Dlhodobý finančný majetok	2 515 285,45	2 515 285,45	2 515 285,45	2 515 285,45
Neobežný majetok spolu	26 253 931,14	27 789 900,53	28 029 318,60	27 432 595,16
Zásoby	22 993,35	14 138,12	14 814,70	12 516,61
Dlhodobé pohľadávky	0,11	0,00	0,11	0,32
Krátkodobé pohľadávky	406 508,71	606 065,29	622 704,07	622 585,87
Finančné účty	1 182 320,72	1 148 852,50	2 055 310,32	2 590 008,27
Obežný majetok	1 611 822,89	1 769 055,91	2 692 829,20	3 225 120,67
Časové rozlíšenie	11 751,03	11 848,28	9 932,80	11 159,30
Aktíva spolu	27 877 505,06	29 570 804,72	30 732 080,60	30 668 875,13

Pasíva v EUR

Vlastné imanie	14 405 859,78	14 332 683,75	14 309 937,87	14 309 937,87
Rezervy	163 600,00	254 560,00	348 036,88	300 715,96
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	11 783,24	284 837,55	622 262,18	669 627,30
Dlhodobé záväzky	2 879 874,84	2 763 491,41	2 730 166,30	2 576 132,80
Krátkodobé záväzky	1 165 620,03	1 838 303,90	1 368 181,60	1 418 005,06
Bankové úvery	483 015,06	744 324,08	931 509,92	1 174 616,41
Záväzky spolu	4 703 893,17	5 885 516,94	6 000 156,88	6 139 097,53
Časové rozlíšenie	8 767 752,11	9 352 604,03	10 421 985,85	10 042 422,46
Pasíva spolu	27 877 505,06	29 570 804,72	30 732 080,60	30 668 875,13

Hospodársky výsledok**Prehľad nákladov a výnosov (výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku)****Náklady v EUR**

Položka	2017	2018	2019	2020
Spotrebované nákupy	290 140,57	277 069,04	295 054,73	317 262,05
Služby	782 370,37	697 233,37	585 014,72	647 718,09
Osobné náklady	1 410 624,34	1 590 858,48	1 707 511,26	1 614 383,69
Dane a poplatky	157,89	939,09	288,33	696,24
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	303 972,03	389 511,93	409 778,63	258 868,07
Odpisy	1 444 291,74	1 188 088,32	1 075 003,54	995 552,26
Finančné náklady	66 961,42	66 827,40	58 991,93	59 728,57
Náklady na transfery	2 579 904,89	3 359 327,54	3 535 430,98	3 413 629,15
Náklady spolu	7 295 745,73	7 569 855,17	7 667 074,12	7 307 838,12

Výnosy v EUR

Tržby za vlastné výkony	412 088,18	380 729,78	440 973,21	369 594,12
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 786 392,46	5 266 641,21	5 557 619,19	5 551 767,26
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	714 224,90	679 739,84	403 046,85	313 546,08
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	217 564,65	14 076,39	134 789,02	62 424,87
Finančné výnosy	1 264,70	1 240,34	744,61	152,36
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	1 368 812,25	1 197 980,84	1 138 445,23	1 168 608,05
Výnosy spolu	7 500 347,14	7 540 408,40	7 675 618,11	7 466 091,74
Výsledok hospodárenia	204 601,41	-29 446,77	8 543,99	158 253,62

Mesto Svidník vykazuje vo svojom účtovníctve výsledok hospodárenia za rok 2020 zisk 158 253,62 EUR.

Prehľad nákladov a výnosov (konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku)

Náklady v EUR

Položka	2017	2018	2019	2020
Spotrebované nákupy	1 120 048,90	1 118 067,09	1 091 922,10	1 085 824,86
Služby	979 531,57	1 183 370,32	970 980,09	977 384,19
Osobné náklady	5 296 960,96	5 746 453,08	6 461 185,22	6 648 038,57
Dane a poplatky	2 027,89	2 902,59	2 251,83	2 034,36
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	355 022,27	441 089,40	454 748,47	275 6602,95
Odpisy	1 635 364,74	1 337 034,46	1 279 589,85	1 236,783,69
Finančné náklady	78 455,58	80 870,08	72 627,57	78 157,51
Náklady na transfery	168 292,37	213 881,42	206 223,83	194 631,53
Náklady spolu	9 635 704,28	10 163 668,44	10 539 528,96	10 498 457,66

Výnosy v EUR

Položka	2017	2018	2019	2020
Tržby za vlastné výkony	707 352,39	883 618,91	891 983,36	2020
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 786 392,46	5 266 641,21	5 557 619,19	5 551 767,26
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	650 574,96	740 783,71	439 434,72	362 848,89
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	217 564,65	14 076,39	134 789,02	62 424,87
Finančné výnosy	1 264,70	1 240,34	744,61	152,36
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	3 218 846,70	3 225 647,63	3 493 815,32	3 982 480,19
Výnosy spolu	9 581 995,86	10 132 008,19	10 518 386,22	10 679 723,15
Výsledok hospodárenia	-53 708,42	-31 660,25	- 21 142,74	181 265,49

Mesto Svidník vykazuje vo svojom účtovníctve konsolidovaný výsledok hospodárenia za rok 2020 zisk 181 265,49 EUR.

Ostatné dôležité informácie

Prijaté granty a transfery

V roku 2020 mesto prijalo granty a transfery od rôznych poskytovateľov.
Na bežné výdavky boli prijaté granty a transfery v celkovej výške 3 273 326,27 EUR.
Na kapitálové výdavky boli prijaté transfery v celkovej výške 38 800,00 EUR.

Poskytnuté dotácie

V roku 2020 mesto Svidník poskytlo zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta Svidník č. 5/2019:

P. č.	Žiadateľ	Účel	Schválené	Čerpanie
1	TJ Slávia Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť volejbalového klubu	45 000,00	45 000,00
2	Pravoslávna cirkevná obec vo Svidníku	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na opravu a rekonštrukciu cirkevných objektov	2 000,00	2 000,00
3	Slov. zväz protifašistických bojovníkov	na činnosť organizácie	200,00	200,00
4	Rímsko katolícka farnosť, Najsv. Srdca Ježišovho Svidník	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na opravu kostola a elektronických častí	2 000,00	2 000,00
5	ZO Slov. zväz včelárov Svidník	na zachovanie prírodných hodnôt a na činnosť	200,00	0,00
6	MINORITY SK, o.z.	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť občianskeho združenia	500,00	500,00
7	Gréckokatolícka cirkev, farnosť Záhradná	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na rekonštrukciu chrámu a dokončenie oplotenia	2 000,00	2 000,00
8	SŠK CENTRÁL STO Spojená škola	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť stolnotenisového oddielu	1 000,00	1 000,00
9	SRZ MO Svidník	na zarybnovanie a športové súťaže	300,00	300,00
10	KST DOLINY A HORY	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	100,00	100,00
11	Slov. zväz telesne postihnutých, OC	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť	200,00	200,00
12	Zväz postih. civil. chorobami v SR, OV	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť	200,00	200,00
13	ZO chovateľov pošt. holubov Svidník	na zabezpečenie súťaží v roku 2021	100,00	100,00
14	HK LION Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	8 550,00	8 550,00
15	Gréckokatolícka charita Prešov	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na prevádzku Domu Sv. Faustíny a Soc. centra.	500,00	500,00
16	Miešaný spev. zbor Božského srdca	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na činnosť	300,00	300,00
17	ŠK Komenského Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na zabezpečenie účasti vo volejbal. súťažiach	2 000,00	2 000,00
18	Mladý Svidničan	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na zabezpečenie turnaja o Dukelský pohár	130,00	130,00
19	Spoločnosť psoriatikov a atopikov SR	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť organizácie	200,00	200,00
20	1.FKSvidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	42 000,00	42 000,00

21	OV Slov. zväzu záhradkárov	na zachovanie prírodných hodnôt a na činnosť	100,00	0,00
22	Únia nevidiacich a slabozrakých SR	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť organizácie	200,00	200,00
23	SČK, Územný spolok Svidník	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť organizácie	700,00	700,00
24	KST BESKYD Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	500,00	500,00
25	Umelecký klub PROSPECTA	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na činnosť FS Makovica a DFS Makovička	1 500,00	1 500,00
26	Karate klub Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	800,00	94,50
27	Lukáš Skirka	na prípravu reprezentantov mesta v kulturistike	200,00	0,00
28	Cirkevný zbor ECAV	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na zabezpečenie duchovného života ECAV vo Svidníku	280,00	280,00
29	ZO Jednoty dôchodcov Slov. Svidník	na poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárnej starostlivosti a na činnosť organizácie	300,00	300,00
30	Ski club Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť lyžiarskeho klubu pre deti od 4- 18 rok.	800,00	800,00
31	OZ Chránime kraj pod Duklou	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na činnosť	300,00	0,00
32	Svidnícka paleta	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na medzinár. výtvarný plenér, prezentáciu mesta	500,00	500,00
33	ŠŠK ZŠ 8.mája,Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť volejbalového klubu	700,00	700,00
34	ŠK ZŠ Karpatská Svidník	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť stolnotenisového oddielu	300,00	300,00
35	Okr.org. Rusínskej obrody vo Svidníku	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na záujmovú a umeleckú činnosť a rusínsky festival	500,00	500,00
36	Piňazi de?	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na nahratie a produkovanie videoklipov hud. skupiny	300,00	300,00
37	ROKA	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na zabezpečenie Zimného triatlonu ROKA, organizáciu Pre deti Cross duatlonu a vybudovanie trate pre horskú cyklistiku	400,00	400,00
38	Gréckokatolícka cirkev, farnosť Svidník	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a elektrifikácia zvonov a úprava osvetlenia v chráme	2 000,00	2 000,00
39	HK VLCI SVIDNÍK	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na rozvoj ľadového hokeja v meste Svidník	1 600,00	1 600,00
40	Podduklianska knižnica	na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt a na nákup kníh	200,00	200,00
41	Šachový klub Stropkov + Svidník	na rozvoj a zlepšenie úrovne šachového klubu v meste Svidník	300,00	300,00
42	Tanečný klub SVITAN	na vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry a na činnosť	200,00	200,00
Spolu			120 160,00	118 654,50

Významné investičné akcie v roku 2020

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2020:

- Rozšírenie cintorína, dobudovanie chodníkov a osvetlenia na cintoríne
- Detské ihrisko v lokalite IBV za nemocnicou
- Výmena okien v AB
- Rekonštrukcia zasadačky
- Rekonštrukcia piedestálu na centrálnom monumente mesta arm. gen. L. Svobodu
- Zakúpenie konvektomaty pre MŠ
- Varný kotol a nové linoleum pre ZŠ Karpatská
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

Prípravná projektová dokumentácia na výstavbu

- mestského zariadenia sociálnych služieb
- zastrešenie klziska
- nové parkovacie miesta
- rekonštrukcia sídliska ULTRA
- rekonštrukcia strechy MŠ L. Štúra – „zelená strecha“
- vyhliadková veža nad bývalým vlekcom
- rekonštrukciu športového areálu s umelou trávou pri ZŠ Ul. 8. mája
- oprava tribúny na futbalovom štadióne
- oprava fontány na pešej zóne
- cyklochodník Svidník – Duplín – vypracovanie projektovej dokumentácie
- na projekt „Vodozádržné opatrenia v lokalite ul. 8. mája – Pešia Zóna
- na vybudovanie infraštruktúry na Ul. Festivalovej
- na rekonštrukciu sprchových priestorov školského bazéna
- na rekonštrukciu vojnových cintorínov
- rozvoj odpadového hospodárstva
- na obstaranie zberovej a manipulačnej techniky na komunálny odpad
- na rekonštrukciu budovy TS
- na zakúpenie techniky pre TS

Komentár od [MI4]: Jana, prejdite rozpočet 2021 a doplňte prosím – aj to čo sa robí pre TS

Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Vo Svidníku, dňa 30.07.2021

.....
Mgr. Marcela Ivančová
primátorka mesta

Spracovali: Ing. Nikolaj Vlčinov, vedúci odboru financií
Ing. Jana Kušnírova, referentka odboru financií